

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Sžk/2/2016
Identifikačné číslo spisu: 3014200782
Dátum vydania rozhodnutia: 26.06.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Hargaš
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:3014200782.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Hargaša a členov senátu JUDr. Kataríny Benczovej a JUDr. Marty Molnárovej, v právnej veci žalobcu: PRIMA ZDROJ Považská Bystrica, spol. s r.o., so sídlom Považská Bystrica, Tatranská 295, 017 01 Považská Bystrica, IČO: 00 694 100, proti žalovanému: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, so sídlom Špitálska 8, 812 67 Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia a postupu žalovaného zo dňa 19. augusta 2014, č. 2014/81107/26922/OPČ-SSZ, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13S/232/2014-27 zo dňa 25. mája 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13S/232/2014-27 zo dňa 25. mája 2016 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Trenčíne rozsudkom č. k. 13S/232/2014-27 zo dňa 25. mája 2016 zrušil rozhodnutie žalovaného č. 2014/81107/26922/OPČ-SSZ zo dňa 19. augusta 2014 a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie z dôvodu 250j ods. 2 písm. b), e) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“), ktorým Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava (ďalej len „správny orgán prvého stupňa“) podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 71/1967 Zb.“) potvrdil rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica, č. k. PB1/OSAP/BEZ/2014/1162 zo dňa 7. júla 2014 (ďalej aj „prvostupňové rozhodnutie“) a súčasne odvolanie zamestnávateľa (t. j. žalobcu) zamietol. O trovách konania krajský súd rozhodol podľa ust. 250k ods. 1 O.s.p., tak že úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov konania spočívajúcich v zaplatenom súdnom poplatku 70 eur.

Správny orgán prvého stupňa podľa § 13 ods. 1 písm. e), bod 2 zákona č. 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 5/2004 Z.z.“) určil, že žalobcovi ako zamestnávateľovi nezanikla povinnosť zaplatiť odvod za nesplnenie povinného podielu zamestnávania počtu občanov so zdravotným postihnutím za kalendárny rok 1998 vo výške 11 143,80

eur zrušením rozhodnutia vydaného Okresným úradom práce Považská Bystrica, Centrum 13/17, 017 01 Považská Bystrica, Č. j. 196/2003-OK zo dňa 03. marca 2013. Uvedené rozhodnutie bolo vydané v súvislosti so žiadosťou žalobcu o vyplatenie sumy 11 143,80 eur, ktorú žalobca uhradil dňa 27. marca 2003 a súčasne na základe uznesenia Krajského súdu v Trenčíne č. k. 11S/23/2013-32 zo dňa 29. apríla 2014, ktorým bola prvostupňovému správne orgánu uložená povinnosť o tejto žiadosti rozhodnúť.

Krajský súd v Trenčíne v konaní podľa § 247 a nasl. O.s.p. po oboznámení sa s vyjadreniami účastníkov konania, ako aj s obsahom administratívneho spisu, dospel k záveru, že žaloba bola podaná dôvodne.

Krajský súd vo svojom odôvodnení rozsudku konštatoval, že v predmetnej veci nebolo medzi účastníkmi sporné, že u žalobcu, ktorý je zamestnávateľom, bola vykonaná od 19. novembra 1999 do 22. novembra 1999 zamestnancami Národného úradu práce Okresného úradu práce Považská Bystrica kontrola, ktorá bola zameraná na preverenie povinnosti zamestnávania občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou podľa § 113 zákona č. 387/1996 Z.z. a splnenie povinnosti finančného odvodu za nedodržanie podielu zamestnávania občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou za rok 1998. Správny orgán na základe výsledkov tejto kontroly dospel k záveru, že žalobca ako zamestnávateľ je povinný zaplatiť odvod v sume 335 717 Sk, keďže nenaplnil povinný podiel občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou. Žalobca bol vyzvaný, ako konštatoval krajský súd na zaplatenie vyššie uvedenej sumy 335 717 Sk, ktorú neuhradil, a naopak správne orgánu oznámil, že nesúhlasí so zaplatením tejto sumy. Súčasne uviedol dôvody, pre ktoré považuje záver o svojej odvodovej povinnosti za nesprávny. Vzhľadom na postoj žalobcu a jeho neochotu uhradiť odvod dobrovoľne, začalo správne konanie a žalobcovi bola rozhodnutím zo dňa 03. marca 2003 uložená povinnosť zaplatiť odvod v sume 335 717 Sk. Uvedené rozhodnutie žalobca napadol odvolaním, ktorému v tom čase platný zákon č. 387/1996 Z.z. nepriznával odkladný účinok. Správne rozhodnutie o uložení povinnosti sa teda stalo vykonateľným a na jeho podklade bolo možné vykonať exekúciu.

Ďalej krajský súd vo svojom odôvodnení konštatoval, že v lehote na podanie odvolania žalobca uhradil vyššie uvedenú sumu 335 717 Sk, pričom súčasne podal odvolanie, v ktorom namietal existenciu odvodovej povinnosti a žiadal rozhodnutie zo dňa 03. marca 2003 zrušiť.

Ako uviedol krajský súd za tejto situácie bolo zrejmé, že žalobca jasne vyjadril svoj zamietavý názor a postoj k existencii svojej odvodovej povinnosti a to jednak listom, v ktorom reagoval na výzvu na dobrovoľné plnenie ako aj podaním odvolania proti rozhodnutiu, ktorým mu bola následne uložená povinnosť plniť. Uhradenie sumy 335 717 Sk bolo bez pochybností vykonané v súvislosti s vykonateľným rozhodnutím správneho orgánu, čo vyplýva jednak z časovej súvislosti ako aj z toho, že úhrada bola vykonaná na účet určený v správnom rozhodnutí. Skutkový záver o dobrovoľnom plnení odvodovej povinnosti sa podľa názoru krajského súdu sa javí ako nesprávny, nemá oporu v obsahu administratívneho spisu. Uvedené je teda podľa krajského súdu dôvodom zrušenia napadnutého rozhodnutia podľa § 250j ods. 2 písm. b) O.s.p.

Krajský súd tiež konštatoval, že žalobou napadnuté rozhodnutie ako aj rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu bolo vydané z dôvodu, že Krajský súd v Trenčíne uznesením č. k. 11S/23/2013-32 zo dňa 29. apríla 2014 uložil Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica povinnosť konať a vydať rozhodnutie vo veci návrhu žalobcu o vrátenie odvodu za neplnenie povinného podielu zamestnávania občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou vo výške 11 143,80 eur. Prvostupňový orgán potom o tejto žiadosti rozhodol tak, že určil, že žalobcovi nezanikla odvodová povinnosť špecifikovaná vo výroku správneho rozhodnutia. Z uvedeného podľa krajského súdu vyplýva, že odpoveďou na žiadosť žalobcu o vrátenie peňažnej sumy bolo určenie, resp. konštatovanie právnej skutočnosti ohľadne existencie odvodovej povinnosti.

Krajský súd sa preto v tomto ohľade stotožňoval s tvrdením žalobcu, že takýto výrok rozhodnutia nezodpovedá povinnosti, ktorá bola uložená úradu práce krajským súdom, v konaní vedenom pod sp. zn. 11S/23/2013. Vecou správneho orgánu podľa krajského súdu nemalo byť určenie či odvodová povinnosť žalobcu trvá, resp. zanikla, ale rozhodnutie o žiadosti žalobcu na vrátenie v minulosti

zaplatenej sumy 11 143,80 eur. Krajský súd je toho názoru, že priamo z výroku rozhodnutia musí byť zrejmé, ako o tejto žiadosti správne orgány rozhodli. Zo znenia výroku prvostupňového rozhodnutia však ako uviedol krajský súd nie je bez ďalšieho zrejmé, či tejto žiadosti vyhovelí alebo nie a ani súvis s touto žiadosťou.

Krajský súd, ako uviedol vo svojom odôvodnení mal za to, že ak správne orgány ustáliť vo veci podanej žiadosti za predmet svojho rozhodovania existenciu odvodovej povinnosti a v tomto zmysle vyjadrili predmet rozhodovania aj vo výroku rozhodnutia, zaťažili svoje konanie vadou, ktorá viedla k nezákonnosti rozhodnutia a bola ďalším dôvodom pre zrušenie žalobou napadnutého rozhodnutia.

Záverom krajský súd uviedol, že výrok rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu bol tiež rozporný, keď na jednej strane sa ním deklarovalo, že odvodová povinnosť trvá, resp. nezanikla a na druhej strane celé administratívne konanie pred správnymi orgánmi, ako aj ich argumentácia je založená na dobrovoľnej úhrade tejto odvodovej povinnosti, čo by znamenalo jej zánik v dôsledku zaplatenia. Uvedeným výrokom sa podľa krajského súdu žalobca dostal do pozície právnej neistoty, či správne orgány od neho budú požadovať zaplatenie vyššie uvedenej odvodovej povinnosti, keďže podľa nich nezanikla.

Krajský súd tiež skonštatoval že pokiaľ ide o právomoc žalovaného rozhodovať o vrátení tejto sumy, tam Najvyšší súd Slovenskej republiky v predmetnej veci v rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/2/2008 zo dňa 21. júla 2008 ustálil, že nie je daná právomoc súdu, ale naopak správneho orgánu.

Proti tomuto rozsudku podal žalovaný kasačnú sťažnosť (ďalej len „odvolanie“), v ktorej žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13S/232/2014-27 zo dňa 25. mája 2016, zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie a zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi trovy konania, nakoľko súd prvého stupňa rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

Žalovaný vo svojom odôvodnení poznamenával, že povinnosti zamestnávateľa pri zamestnávaní občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou a občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou s ťažším zdravotným postihnutím upravovalo v tom čase platné ustanovenie § 113 ods. 1 písm. d) zákona o zamestnanosti.

Táto povinnosť sa podľa názoru žalovaného vzťahovala na všetkých zamestnávateľov s výnimkou zamestnávateľov uvedených v jeho odseku 6, t. j. jednalo sa a aj v súčasnosti sa jedná o zákonnú povinnosť zamestnávateľov, o ktorej žiaden správny orgán nekoná a ktorá nevzniká z rozhodnutia žiadneho správneho orgánu, ale priamo z príslušných ustanovení zákona. Správne konanie začína a rozhodnutie sa vydáva až v súvislosti s nespĺnením si povinnosti zamestnávateľa zaplatiť odvod za nespĺnenie si povinného podielu zamestnávania občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou, čo bolo upravené ustanovením § 114 zákona o zamestnanosti.

Ďalej žalovaný uviedol, že neakceptovateľnou sa stala skutočnosť, že žalobca úhradu odvodu za neplnenie povinného podielu považoval za akési nedobrovoľné plnenie z jeho strany a následne za neoprávnené obohatenie sa žalovaného so zadržívaním finančných prostriedkov. Žalovaný zastával názor, že odvod - povinnosť zaplatiť a súvisiaca povinnosť zamestnávať občanov s zdravotným postihnutím nie je a ani nebola spochybnená. Ak by bol žalobca iného právneho názoru ako správny orgán, alebo by považoval za nezákonný postup úradu, ktorý o veci rozhodoval v rámci konania povinnosti zamestnávateľa zaplatiť odvod za neplnenie povinného podielu zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím, mal využiť zákonné prostriedky právnej ochrany.

Vo svojom odvolaní žalovaný uviedol, že zaplatenie odvodu je bezprostredne spojené s plnením povinného podielu, pričom plnenie povinného podielu je zákonom ustanovená povinnosť, t. j. povinnosť vyplývajúca priamo zo zákona. Povinnosť zaplatiť odvod za neplnenie povinného podielu zamestnávania občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou nie je možné oddeliť od povinnosti zamestnávateľa pri zamestnávaní občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou a občanov so zmenenou pracovnou

schopnosťou s ťažším zdravotným postihnutím, tak ako to vyplýva za kontextu odôvodnenia krajského súdu obsiahnutého v dotknutom rozhodnutí.

Uviedol, že sa nestotožňoval s odôvodnením rozsudku a má za to, že právny názor súdu v zmysle ktorého by mal príslušný úrad práce, sociálnych vecí a rodiny rozhodnúť o vrátení v minulosti zaplatenej sumy 11 143,80 eur, nemá oporu v žiadnom právnom predpise. Navyše uviedol, že rozhodnutie v zmysle právneho názoru súdu nie je možné vydať z dôvodu nedostatku zákonnej právomoci umožňujúcej daný postup. V zákone o službách zamestnanosti a ani v zákone č. 453/2003 Z.z. orgánov štátnej správy v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nie je obsiahnutá zákonná úprava umožňujúca postup v zmysle právneho názoru krajského súdu. V odvolaní žalovaný poukázal na § 20 ods. 2 písm. t) obdobne § 13 ods. 1 písm. e) zákona č. 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti, čl. 2 ods. 2 Ústavy SR.

Podľa názoru žalovaného zastavením konania nezanikla povinnosť žalobcu uhradiť odvod a tým si splniť povinnosť za neplnenie povinného podielu zamestnávania občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou, len bolo konštatované, že vo veci sa nevydávalo rozhodnutie. Po doručení uznesenia Krajského súdu v Trenčíne NÚP-Okresnému úradu práce Považská Bystrica tento vo veci uloženia povinnosti zaplatiť odvod rozhodol už dňa 03. marca 2003. Vzhľadom na skutočnosť, že počas konania došlo zo strany žalobcu k úhrade odvodu konanie bolo zastavené, pretože odpadol dôvod vo veci konať.

Žalovaný je preto toho názoru, že domáhať sa vrátenia bezdôvodného zadržovania finančných prostriedkov žalobcom považuje nenáležité a neopodstatnené a nestotožňuje sa s právnym názorom krajského súdu. V danom prípade na základe podaného návrhu žalobcom na odstránenie nečinnosti orgánu verejnej správy v konaní o vrátenie odvodu za neplnenie povinného podielu zamestnávania občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou bolo Krajským súdom v Trenčíne vydané uznesenie 11S/23/2013-32 zo dňa 29. apríla 2014, ktorým ukladá Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica na návrh žalobcu rozhodnúť vo veci o vrátenie odvodu za neplnenie povinného podielu zamestnávania občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou vo výške 11 143,80 eur.

Záverom žalovaný uviedol, že na základe predmetného uznesenia príslušný úrad práce sociálnych vecí a rodiny vydal rozhodnutie č. k. PB1/OSAP/BEZ/2014/1162 zo dňa 07. júla 2014, ktoré žalovaný potvrdil a odvolanie, ktorým žalobca napadol rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny zamietol. Tak ako prvostupňový správny orgán tak aj samotný žalovaný v prípade žalobcu posúdili všetky skutočnosti, ktoré namietal žalobca v jednotlivých podaniach a v žalobe opakovane uvádza a namieta tie isté skutočnosti, preto nepovažoval za potrebné podrobne sa k týmto vyjadrovať.

K odvolaniu sa vyjadril žalobca, v ktorý uviedol, že v zákone č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok v ustanovení § 439 ods. 3 písm. b) sa určuje, že kasačná sťažnosť nie je prípustná, ak sa opiera o dôvody, ktoré sťažovateľ neuplatnil v konaní pred krajským súdom, v ktorom bolo vydané napadnuté rozhodnutie, hoci tak urobiť mohol, avšak žalovaný ako dôvod svojej kasačnej sťažnosti uvádzal, že v zákone o službách zamestnanosti a ani v zákone č. 453/2003 Z.z. o orgánov štátnej správy v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nie je obsiahnutá zákonná úprava umožňujúca postup v zmysle právneho názoru Krajského súdu v Trenčíne, ktorý vydal kasačnou sťažnosťou napadnutý rozsudok č. 13S/232/2014-27 zo dňa 25. mája 2016.

Žalobca vo svojom vyjadrení vyzdvihol, že uznesenie Krajského súdu v Trenčíne č. k. 11S/23/2013-32 zo dňa 29. apríla 2014, ktorým vo výroku tento krajský súd uložil Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica, povinnosť konať a vydať rozhodnutie vo veci návrhu PRIMA ZDROJ Považská Bystrica, spol. s r.o., Tatranská 295, 017 01 Považská Bystrica o vrátenie odvodu za neplnenie povinného podielu zamestnávania občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou vo výške 11 143,80 eur, ktoré konanie sa vedie na tomto úrade a to v lehote 60 dní od doručenia tohto uznesenia.

Žalobca bol toho názoru, že žalovaný bol oboznámený a vedel zo súvisiacich súdnych konaní od roku

2004, vrátane konania na Najvyššom súde Slovenskej republiky, že súdy troch inšancií majú tento právny názor, aby príslušný úrad práce, sociálnych vecí a rodiny vydal rozhodnutie vo veci návrhu PRIMA ZDROJ Považská Bystrica, spol. s.r.o., Tatranská 295, 017 01 Považská Bystrica o vrátenie odvodu za neplnenie povinného podielu zamestnávania občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou vo výške 11 143,80 eur. Uviedol, že keďže žalovaný opieral svoju kasačnú sťažnosť o dôvody, ktoré sťažovateľ neuplatnil v konaní pred krajským súdom, v ktorom bolo vydané napadnuté rozhodnutie, hoci tak urobiť mohol, považoval žalobca túto kasačnú sťažnosť za neprípustnú.

Záverom žalobca uviedol, že bol toho názoru, že príslušný úrad práce, sociálnych vecí a rodiny by mal vedieť ako rozhodnúť o žalobcovom návrhu o vrátenie odvodu za neplnenie povinného podielu zamestnávania občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou tak, aby žalobcu nedostal do pozície právnej neistoty, či nebude nebudaj požadovať zaplatenie (ďalšej) odvodovej povinnosti, ak vo výroku sa sústredil na určenie, že povinnosť zaplatiť príslušný odvod za kalendárny rok 1998 vo výške 11 143,80 eur aj po zrušení rozhodnutia Č. j. 196/2003-OK zo dňa 03. marca 2003 nezanikla. Preto napadnutý rozsudok č. k. 13S/232/2014-27 zo dňa 25. mája 2016 žalobca považoval za správny, na zabezpečenie odstránenia právneho rozporu v rozhodovaní správneho orgánu o žalobcovom návrhu.

K vyjadreniu žalobcu, ktorý sa vyjadril ku kasačnej sťažnosti („odvolanie“) žalovaného sa vyjadril žalovaný. Vyjadrenie žalobcu považuje žalovaný za bezdôvodné a trval na zrušení rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13S/232/2014-27 zo dňa 25. mája 2016 a aby uvedenú vec vrátil kasačný súd súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a žalobcovi nepriznal náhradu trov konania.

Žalovaný je toho názoru, že riadne odôvodnil kasačnú sťažnosť (odvolanie), ktorú podal podľa § 440 ods. 1 písm. g) a h) zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 25. mája 2016 č. k. 13S/232/2014-27, ktorým krajský súd napadnuté rozhodnutie žalovaného č. 2014/81107/26922/OPČ-SSZ zo dňa 19. augusta 2014 zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie a zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi trovy konania, nakoľko súd prvého stupňa rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

K právnomu názoru žalobcu, odôvodňujúci neprípustnosť kasačnej sťažnosti v zmysle ustanovenia § 439 ods. písm. b) zákona č. 162/2015 Z.z., žalovaný uviedol, že dotknuté dôvody sťažovateľ, t. j. žalovaný riadne uplatnil v konaní pred krajským súdom vo svojom vyjadrení (stanovisku) k žalobe zo dňa 21. októbra 2014, doručené Krajskému súdu v Trenčíne dňa 27. októbra 2014.

Záverom žalovaný uviedol, že tak ako prvostupňový správny orgán tak aj samotný žalovaný v prípade žalobcu posúdili všetky skutočnosti, ktoré namietal žalobca v jednotlivých podaniach a v žalobe opakovane uvádzal.

Dňom 1.7.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len SSP), ktorý upravuje v § 1 a) právomoc a príslušnosť správneho súdu konajúceho v správnom súdnictve, b) konanie a postup správneho súdu, účastníkov konania a ďalších osôb v správnom súdnictve.

Odvolacie konanie podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov (§ 492 ods. 2 SSP). V súlade s uvedenými prechodnými ustanoveniami najvyšší súd v danej veci postupoval podľa doterajšieho predpisu, Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len OSP).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania rozsudkom, ktorý verejne vyhlásil (§ 156 ods. 1, § 250ja ods. 2 OSP) s tým, že termín verejného vyhlásenia rozsudku bol oznámený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu, ako aj internetovej stránke najvyššieho súdu www.nsud.sk.

Podľa § 244 ods. 1 OSP v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy. Pri preskúvaní zákonnosti súd skúma, či žalobou napadnuté rozhodnutie je v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky t. j. najmä s hmotnými a procesnými administratívnymi predpismi. V intenciách § 244 ods. 1 OSP súd preskúma aj zákonnosť postupu správneho orgánu.

Podľa § 250i ods. 3 OSP na vady konania pred správnym orgánom sa prihliada, len ak vzniknuté vady mohli mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z obsahu súdneho spisu, ktorého súčasťou je aj administratívny spis žalovaného, mal za preukázané, že predmetom preskúmania bolo rozhodnutie žalovaného č.: 2014/81107/26922/OPČ-SSZ zo dňa 19. augusta 2014, ktorým podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov, ktorým potvrdil rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Považskej Bystrici, č. k. PBI/OSAP/BEZ/2014/1162 zo dňa 07. júla 2014 a súčasne odvolanie žalobcu zamietol. Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica podľa § 13 ods. 1 písm. e), bod 2 zákona č. 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov určil, že žalobcovi ako zamestnávateľovi nezanikla povinnosť zaplatiť odvod za nesplnenie povinného podielu zamestnávania počtu občanov so zdravotným postihnutím za kalendárny rok 1998 vo výške 11 143,80 eur zrušením rozhodnutia vydaného Okresným úradom práce Považská Bystrica, Centrum 13/17, 017 01 Považská Bystrica, Č. j. 196/2003-OK zo dňa 03. marca 2013.

V intenciách ustanovení druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku „Rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov“ sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods. 1 O.s.p.).

Preskúvanie zákonnosti rozhodnutí správnych orgánov v správnom súdnictve je ovládané dispozičnou zásadou (§ 249 ods. 2 O.s.p.).

Podľa § 250i ods. 1 O.s.p. pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia.

Podľa § 250i ods. 3 O.s.p. pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu súd prihliadne len na tie vady konania pred správnym orgánom, ktoré mohli mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Podľa § 114 zákona č. 387/1996 Z.z. o zamestnanosti (účinnosť do 1. februára 2004)

(1) Zamestnávateľ, ktorý nezamestnáva určený povinný podiel počtu občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou na celkovom počte svojich zamestnancov podľa § 113 ods. 1 písm. d), je povinný najneskôr do 31. marca nasledujúceho kalendárneho roku odvieť na účet úradu práce, sociálnych vecí a rodiny za každého občana, ktorý mu chýba do splnenia povinného podielu počtu občanov,

a) so zmenenou pracovnou schopnosťou odvod vo výške 16 200 Sk,

b) so zmenenou pracovnou schopnosťou s ťažším zdravotným postihnutím odvod vo výške 32 400 Sk.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti (zákon nadobudol účinnosť 1. februára 2004) zamestnávateľ na účely tohto zákona je právnická osoba, ktorá má sídlo alebo sídlo svojej organizačnej jednotky na území Slovenskej republiky, alebo fyzická osoba, ktorá má na území Slovenskej republiky trvalý pobyt a ktorá zamestnáva fyzickú osobu v pracovnom pomere alebo v obdobnom pracovnom vzťahu.

Podľa § 12 ods. 1 písm. t) zákona č. 5/2004 Z.z., o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov, do pôsobnosti ústredia patrí vykonávať v druhom stupni štátnu správu vo veciach,

v ktorých v správnom konaní v prvom stupni rozhoduje úrad,

Podľa § 13 ods. 1 písm. e) bod 2. zákona č. 5/2004 Z.z., o pôsobnosti úradu patrí rozhodovať o povinnosti zamestnávateľa zaplatiť odvod za neplnenie povinného podielu zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím podľa § 65.

Podľa § 219 ods.1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu s prihliadnutím na ustanovenie § 219 ods. 2 v spoj. s § 250ja ods. 2 a § 246c ods. 1 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v celom rozsahu a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe skutočnosti prejednáwanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, najvyšší súd sa v svojom odôvodnení následne obmedzí sa len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia.

Medzi dôvody nezrozumiteľnosti rozhodnutia správneho orgánu patrí aj absencia právnych záverov vyplývajúcich z rozhodujúcich skutkových okolností, ako aj ich nejednoznačnosť. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok dôvodov je založená na nedostatku skutkových dôvodov, pričom ide o vady skutkových zistení, o ktoré sú opreté rozhodovacie dôvody. Za takéto vady možno považovať prípady, keď je rozhodnutie založené na skutočnostiach nezisťovaných v konaní, prípadne keď nie je zrejmé, či vôbec nejaké dôkazy boli v konaní vykonané. Vlastný výrok rozhodnutia nepresvedčí o správnosti rozhodnutia, ak nebude riadne odôvodnený. Odôvodnenie je zhrnutím všetkých zistených skutočností odôvodňujúcich výrok rozhodnutia. Musí preto v plnom rozsahu zodpovedať skutočným výsledkom uskutočneného konania. V odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov a použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia. V rozhodnutí sa spravidla, pokiaľ ide o skutkovú stránku, najprv uvedie podstata veci, a potom nasleduje rozbor dôkazov a ostatných podkladov rozhodnutia. V odôvodnení je nutné reagovať na prípadné pripomienky a návrhy účastníkov konania, na ich vyjadrenia k podkladom rozhodnutia a vysporiadať sa aj s prípadnými rozpormi v jednotlivých dôkazoch. Potom by mali byť uvedené závery o tom, ktoré skutočnosti sú vzaté za nepochybne zistené. Následne sa posúdi právny význam týchto skutočností a vysloví sa úsudok o predmete konania. S poukazom na právnu normu, citovanú vo výroku rozhodnutia, sa zdôvodní jej použitie v konkrétnom prípade. Je síce možné zvoliť si iné usporiadanie odôvodnenia so zreteľom na povahu tej ktorej prejednáwanej veci, ale v každom prípade je potrebné, aby bola dobre vystihnutá podstata veci a aby odôvodnenie nebolo zaťažované údajmi a úvahami bezvýznamnými, ktoré by boli na úkor zrozumiteľnosti, alebo naopak, aby trpelo nedostatkom dôvodov.

Týmto požiadavkám žalobou napadnuté rozhodnutia správnych orgánov ani podľa názoru odvolacieho súdu jednoznačne nevyhovujú. Správne orgány v odôvodneniach svojich rozhodnutí len popísali skutkové zistenia z vykonanej kontroly u žalobcu v roku 1999 a vydané rozhodnutia jednak správnych orgánov o odvodovej povinnosti žalobcu v zmysle zákona č. 387/1996 Z.z. o zamestnanosti, a jednak súdnych rozhodnutí vydaných v civilnom konaní v tejto veci až po vydanie rozhodnutia dňa 15.03.2004 Úradom práce sociálnych vecí a rodiny v Považskej Bystrici podľa § 30 ods.1 písm. h) zákona č. 71/1967 Zb. Správny poriadok o zastavení konania, nakoľko žalobca v zmysle rozhodnutia Okresného úradu Považská Bystrica zo dňa 03.03.2003 č. 196/2003-OK, po podaní odvolania, predpísaný odvod za neplnenie povinnosti podielu zamestnávania občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou podľa § 114

ods. 1 písm. a) zákona č. 387/1996 Z.z. o zamestnanosti (odpadol dôvod konania) zaplatil. Správne orgány bez toho, aby najskôr vyhodnotili, čo je predmetom konania na základe žiadosti žalobcu a uznesenia Krajského súdu v Trenčíne č. k. 11S/23/2013-32 zo dňa 29.04.2014, z výroku a odôvodnenia ktorého jasne vyplýva predmet správneho konania a o čom mal správny orgán rozhodovať, nakoľko Krajský súd v Trenčíne uložil Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica povinnosť konať a vydať rozhodnutie vo veci návrhu žalobcu o vrátenie odvodu za neplnenie povinného podielu zamestnávania občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou vo výške 11 143,80 eur.

Správny orgán prvého stupňa však opätovne napadnutým rozhodnutím podľa § 13 ods. 1 písm. e), bod 2 zákona č. 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 5/2004 Z.z.“), určil, že žalobcovi ako zamestnávateľovi nezanikla povinnosť zaplatiť odvod za nesplnenie povinného podielu zamestnávania počtu občanov so zdravotným postihnutím za kalendárny rok 1998 vo výške 11 143,80 eur zrušením rozhodnutia vydaného Okresným úradom práce Považská Bystrica, Centrum 13/17, 017 01 Považská Bystrica, Č. j. 196/2003-OK zo dňa 03. marca 2013.

Podľa § 70 ods. 1 zákona č. 5/2004 Z.z., na konanie podľa § 12 písm. l), t), ae), af) a aj) a § 13 ods. 1 písm. e) a ods. 2 písm. b) sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní, 63) ak tento zákon neustanovuje inak.

Vo veciach, v ktorých v správnom konaní v prvom stupni rozhodlo ústredie o opravných prostriedkoch, rozhoduje generálny riaditeľ ústredia (ods. 2).

Z čl. 2 Ústavy SR vyplýva, že v právnom štáte sa orgánu verejnej moci neponecháva na úvahu či uplatní kompetenciu, ktorú mu priznáva ústava alebo zákon. Preto je povinnosťou každého orgánu verejnej moci konať, uplatniť svoju kompetenciu vždy v súlade so zákonom. V danom prípade tak, ako je vyššie uvedené, procesným právnym predpisom je Správny poriadok a jeho zmyslom je zabezpečiť realizáciu hmotných noriem vo forme rozhodnutia o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb. Pri tejto zásade však nie je možné opomenúť samotné právo zamestnávateľa na podanie návrhu o vrátenie odvodu za nesplnenie povinného podielu zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím v zmysle zákona o zamestnanosti. Z obsahu administratívneho spisu a doteraz vydaných rozhodnutí nevyplýva, že by žalobca podal návrh na určenie, či jeho odvodová povinnosť zaplatiť odvod za nesplnenie povinného podielu zamestnávania počtu občanov so zdravotným postihnutím za kalendárny rok 1998 zanikla/nezanikla ako to tvrdí žalovaný a potvrdil toto rozhodnutie úradu práce ako vec správne a nezaoberal sa námietkami žalobcu uvedenými v odvolaní.

Zásada zákonnosti je zakotvená v ust. § 3 Správneho poriadku. Z tejto zásady vyplýva, že správne orgány sú v konaní a pri rozhodovaní povinné postupovať v súlade s Ústavou SR, zákonmi a to nielen pri zabezpečovaní podkladov pre svoje rozhodnutie ako finálneho štádia správneho konania, ale aj v samotnom uplatňovaní právnych predpisov v postupe, pretože správnym konaním sa nazýva postup správnych orgánov účastníkov konania a ďalších osôb pri vydávaní rozhodnutí, ktorý upravuje právny predpis.

Z ustanovenie § 70 ods. 1 zákona č. 5/2004 Z.z. zákona o zamestnanosti vyplýva, že ak ide konanie podľa § 12 písm. l), t), ae), af) a aj) a § 13 ods. 1 písm. e) a ods. 2 písm. b) sa na konanie vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní. V poznámke je odkaz na zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní.

Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že správne konanie je ovládané určitými zásadami, pričom jednou z nich je aj zásada materiálnej pravdy, ktorá vyjadruje požiadavku, aby skutočnosť nevyhnutne na účely posúdenia návrhu zamestnávateľa na vrátenie zaplatených odvodov za nesplnenie povinného podielu zamestnávania počtu občanov so zdravotným postihnutím za kalendárny rok 1998 z dôvodu novej exekúcie boli zistené čo najúplnejšie. To, či bol skutočný stav zistený čo najúplnejšie, musí vyplývať aj z odôvodnenia rozhodnutia správneho orgánu. V odôvodnení rozhodnutia musí správny orgán reagovať jednak na predmet konania - skutkové okolnosti a jednak na právne posúdenie. Za

skutkové okolnosti treba považovať najmä skutočnosti, ktoré boli nepochybne zistené a ich právny význam. Taktiež v súvislosti s právnym posúdením nie je dostatočné citovanie príslušných ustanovení, ale je potrebné, aby sa vyložil aj obsah právnej normy, aby účastníci pochopili vzťah medzi skutkovým zistením a právnym posúdením. Uvedené v odôvodneniach preskúmaných rozhodnutí správnych orgánov absentuje, nakoľko rozhodovali o niečom, čo nebolo predmetom konania na základe podaného návrhu (žiadosti) žalobcu.

Odvolací súd poukazuje na obdobnú judikatúru Najvyššieho správneho soudu (napr. rozsudok z 22.01.2004, č. j. 4 Azs 55/2003-51), z ktorej vyplýva, že rozhodnutie správneho orgánu, v odôvodnení ktorého absentuje úvaha, ktorou bol správny orgán vedený pri hodnotení dôkazov, ktoré vykonal ako aj správna úvaha, ktorú použil pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, rovnako tak aj chýbajúca argumentácia ako sa vyrovnal s námietkami žalobcu ako účastníka správneho konania je v rozpore s § 47 ods. 3 správneho poriadku a takéto rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.

Odvolací súd v tejto veci (civilná žaloba žalobcu o vrátenie zaplatených odvodov žalovanému) dáva do pozornosti uznesenie Najvyššieho súdu SR č Cdo 42/2008, v ktorom dovolací súd konštatoval, že: „navrhovateľ uhradil sumu 335 717,- Sk, vrátenia ktorej sa teraz domáha titulom bezdôvodného obohatenia, ako odvod za nesplnenie povinnosti zamestnávať určený podiel občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou na celkovom počte zamestnancov, ktorá povinnosť bola zakotvená v predpise verejného práva (zákon č. 387/1996 Z.z. o zamestnanosti) a uložená aj autoritatívnym rozhodnutím odporcu ako správneho orgánu, t. j. orgánu verejnej moci. Je teda zrejmé, že vzhľadom na svoju povahu malo plnenie navrhovateľa základ vo verejnoprávnom vzťahu a malo rýdzo verejnoprávny charakter“.

Odvolací súd je toho názoru, že žalobca si protirečí, keď na jednej strane uvádza, že: „žalobcovi ako zamestnávateľovi nezanikla povinnosť zaplatiť odvod za nesplnenie povinného podielu zamestnávania počtu občanov so zdravotným postihnutím za kalendárny rok 1998 vo výške 11 143,80 eur“ a hoci mal vedomosť o nesplnení si zákonnej povinnosti žalobcu ako zamestnávateľa dobrovoľne, začal konanie z úradnej povinnosti a prvostupňový správny orgán - Okresným úradom práce Považská Bystrica, Centrum 13/17, 017 01 Považská Bystrica, vydal rozhodnutie Č. j. 196/2003-OK zo dňa 03. marca 2013, ktoré následne sám zrušil, na čo poukazuje i sám žalobca. S touto námietkou sa žalovaný tiež nevyporiadal a o návrhu žalobcu na vrátenie 11 143,80 eur doteraz nerozhodol, vydaným rozhodnutím k ukráteniu žalobcu na jeho právach a oprávnených záujmoch. nerozhodol Krajský súd sa detailne vecou zaoberal a podrobne svoje rozhodnutie aj odôvodnil.

Úlohou súdu v správnom súdnictve podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p. nie je nahrádzať činnosť správnych orgánov, ale preskúmať zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, teda posúdiť, či správne orgány splnili povinnosti stanovené zákonom.

Odvolací súd zistil, že odvolanie žalovaného (účastníci konania boli riadne poučení o možnosti podať odvolanie podľa O.s.p. platného do 30.06.2016) neobsahuje žiadne právne relevantné tvrdenia a dôkazy, ktoré by mohli ovplyvniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13S/232/2014- 27 zo dňa 25. mája 2016 ako vecne správny podľa § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. a § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil. Úlohou žalovaného bude vo veci opätovne konať, prejednať vec a rozhodnúť v zmysle právneho názoru vyššie uvedeného).

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku podľa § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a § 224 ods. 1 O.s.p. v súlade s ust. § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že úspešnému žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože mu žiadne nevznikli a žalovanému náhrada trov nepatrí zo zákona.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom

od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.